

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1724/2539

นางสาว กานดา เชื้อสำราญรัตน์ โจทก์ นาย กมล ปฏิกรสัมฤทธิ์ จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 349, ป.วิ.อ. มาตรา 39, พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. 2497 มาตรา 7, พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ มาตรา 7

ย่อ / หลักกฎหมาย

ตามสัญญาชำระหนี้แทนซึ่ง อ. ตกลงขอเข้ามาชำระหนี้ตามเช็คพิพาทแทนจำเลยโดยจ่ายเช็คให้ โจทก์ 3 ฉบับมีข้อความอันเป็นสาระสำคัญว่าเมื่อ อ. ได้ผ่านเช็คทั้งหมดไปแล้วโจทก์จะไปถอน ฟ้องคดีให้แก่จำเลยทันทีตั้งแต่วันที่ อ. จะต้องชำระเงินตามเช็คทั้ง 3 ฉบับจึงเป็นเงื่อนไขในการที่ โจทก์จะถอนฟ้องคดีอาญาให้แก่จำเลยและตามสัญญาชำระหนี้แทนก็ไม่มีข้อความตอนใดที่ แสดงว่าโจทก์ตกลงสละสิทธิในการดำเนินคดีอาญาแก่จำเลยในทันทีเมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่าเช็ค ทั้ง 3 ฉบับที่ อ. ชำระให้โจทก์ไม่สามารถเรียกเก็บเงินได้จึงมีผลว่าโจทก์ไม่ผูกพันที่จะต้องถอนฟ้อง กรณีถือไม่ได้ว่าเป็นการยอมความตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39(2) การ ที่โจทก์กับ อ. ตกลงทำสัญญาชำระหนี้แทนสั่งจ่ายเช็ค 3 ฉบับมอบให้โจทก์เป็นการชำระหนี้แทนเช็ค พิพาทถือได้ว่ามีหนี้ใหม่เกิดขึ้นตามเช็คทั้ง 3 ฉบับอันเป็นการเปลี่ยนสิ่งซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งหนี้จึง เป็นการแปลงหนี้ใหม่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 349 มีผลให้หนี้ตามเช็คพิพาท ซึ่งเป็น หนี้เดิม ระบุไปมูลหนี้ที่จำเลยออกเช็คพิพาทจึงสิ้นผลผูกพันแม้สัญญาชำระหนี้แทนจะมี เงื่อนไขให้โจทก์ถอนฟ้องคดีอาญาเมื่อเช็คทั้ง 3 ฉบับเรียกเก็บเงินได้แล้วก็เป็นเงื่อนไขที่เกี่ยวกับการ ถอนฟ้องอันเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระบุตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา มาตรา 39 เท่านั้นหาจะมีผลทำให้การตกลงดังกล่าวไม่เป็นการแปลงหนี้ใหม่ไปไม่ดังนั้น คดีอาญาจึงเลิกกันตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คฯ มาตรา 7 สิทธินำ คดีอาญามาฟ้องของโจทก์จึงระบุไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39(3)

คำพิพากษา

โจทก์ ฟ้อง ขอให้ ลงโทษ ตาม พระราชบัญญัติ ว่าด้วย ความผิด อัน เกิดจาก การ ใช้ เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 4 ศาลชั้นต้น ได้สวน มูลฟ้อง แล้ว เห็นว่า คดี มีมูล ให้ ประทับ ฟ้อง จำเลย ให้การ ปฏิเสธ ศาลชั้นต้น พิจารณา แล้ว พิพากษา ให้ จำหน่ายคดี โจทก์ อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ พิพากษายก คำพิพากษา ศาลชั้นต้น พิพากษา ใหม่ ว่าจำเลย มี ความผิด ตาม พระราชบัญญัติ ว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็คพ.ศ. 2534 มาตรา 4 ลงโทษ จำคุก 1 ปี จำเลย ฎีกา ศาลฎีกา วินิจฉัย ว่า "พิเคราะห์ แล้ว ข้อเท็จจริง ใน เบื้องต้น ฟังได้ว่า เมื่อ เดือน มิถุนายน 2536 นาย วิจารณ์ เสประธานนท์ ได้ นำ เช็คพิพาท ตาม เอกสาร หมายเลข จ. 4 ชำระหนี้ แก่ โจทก์ เมื่อ เช็คถึง กำหนด โจทก์ นำ ไป เรียกเก็บเงิน จาก ธนาคาร แต่ ธนาคาร ตามเช็คปฏิเสธ การ จ่ายเงิน ตาม ใบ คั้น เช็ค เอกสาร หมายเลข จ. 5 โจทก์ จึง นำ คดีมา ฟ้อง ระหว่าง พิจารณา นาง อรุทัย เกิดพุ่ม ได้ ออก เช็ค ใหม่ 3 ฉบับ เป็น เงิน 1,630,000 บาท ชำระหนี้ ตามเช็ค พิพาท ให้ โจทก์ตาม สัญญา ชำระหนี้ แทน เอกสาร หมายเลข ล. 1 แต่ ปรากฏว่า เช็ค ที่นาง อรุทัย ชำระ ให้ โจทก์ ตาม สัญญา ดังกล่าว เรียกเก็บเงิน ไม่ได้ มี ปัญหา ต้อง วินิจฉัย ตาม ฎีกา จำเลย ประการ แรก ว่า สัญญา ชำระหนี้แทน ตาม เอกสาร หมายเลข ล. 1 เป็น สัญญา ประนีประนอม ยอมความทำให้ สิทธิ นำ คดีอาญา มา ฟ้อง

ของ โจทก์ ระบุไป หรือไม่ เห็นว่าตาม สัญญา ชำระหนี้ แทน เอกสาร หมายเลข 1 ซึ่ง นาง อรุทัย ตกลง ขอ เข้า มา ชำระหนี้ ตามเช็ค พินาศใน คดี นี้ แทน จำเลย โดย จ่ายเช็ค ให้ โจทก์ 3 ฉบับ แบ่ง จ่าย เป็น 3 งวด มี ข้อความ อันเป็น สำคัญ ว่า เมื่อ นาง อรุทัย ได้ ผ่าน เช็ค ทั้งหมด ให้ แล้ว ฝ่าย โจทก์ จะ ไป ถอนฟ้อง คดี ให้ แก่ จำเลย ทันที แสดง ว่า โจทก์ กับ นาง อรุทัย ได้ ตกลง ประนีประนอม ยอมความ กัน เกี่ยวกับ เช็ค ที่ ฟ้อง จำเลยใน คดีอาญา ว่า นาง อรุทัย ยอม ชำระหนี้ ตามเช็ค พินาศ ให้ แก่ โจทก์ เป็น งวด ๆ ตามเช็ค ทั้ง 3 ฉบับ และ หาก เช็ค ทั้ง 3 ฉบับ สามารถเรียกเก็บเงิน ได้ ครบถ้วน แล้ว โจทก์ ก็ จะ ถอนฟ้อง คดี นี้ ดังนั้นการ ที่นาง อรุทัย จะ ต้อง ชำระ เงิน ตามเช็ค ทั้ง 3 ฉบับ จึง เป็น เงื่อนไข ใน การ ที่ โจทก์ จะ ถอนฟ้อง คดีอาญา ให้ แก่ จำเลย และ ตาม สัญญาชำระหนี้ แทน เอกสาร หมายเลข 1 ไม่มี ข้อความ ตอนใด ที่ แสดง ว่า โจทก์ตกลง สละ สิทธิ ใน การ ดำเนินคดี อาญา แก่ จำเลย ใน ทันที เมื่อข้อเท็จจริง ได้ความ ว่า เช็ค ทั้ง 3 ฉบับ ที่นาง อรุทัย ชำระ ให้ โจทก์ ไม่สามารถ เรียกเก็บเงิน ได้ จึง มีผล ว่า โจทก์ ไม่ผูกพัน ที่ จะ ต้องถอนฟ้อง คดี ยัง ถือไม่ได้ว่า เป็น การ ยอมความ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญา มาตรา 39(2) ฎีกา จำเลยข้อ นี้ ฟังไม่ขึ้น มี ปัญหา ต้อง วินิจฉัย ตาม ที่ จำเลย ฎีกา ต่อมา ว่า สัญญา ชำระหนี้แทน ตาม เอกสาร หมายเลข 1 เป็น การ แปลงหนี้ใหม่ โดย เปลี่ยน ตัวลูกหนี้ และ การ ตกลง ชำระหนี้ จาก 1,500,000 บาท เป็น 1,630,000 บาทเป็น การ เปลี่ยน สิ่ง ซึ่ง เป็น สำคัญ แห่ง นี้ มีผล ทำให้ นี้ ตามเช็คพินาศ ระบุ คดี จึง เลิกกัน ตาม พระราชบัญญัติ ว่าด้วย ความผิดอัน เกิดจาก การ ใช้ เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 7 หรือไม่ เห็นว่าการ ที่ โจทก์ กับ นาง อรุทัย ตกลง ทำ สัญญา ชำระหนี้ แทน ตาม เอกสาร หมายเลข 1 โดย นาง อรุทัย ส่งจ่าย เช็ค 3 ฉบับ มอบ ให้ โจทก์ เป็น การ ชำระหนี้ แทน เช็คพินาศใน คดี นี้ ถือได้ว่า มี หนี้ใหม่ เกิดขึ้น ตามเช็ค ทั้ง 3ฉบับ อันเป็น การ เปลี่ยน สิ่ง ซึ่ง เป็น สำคัญ แห่ง นี้ จึง เป็น การแปลงหนี้ใหม่ ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 349 มีผล ให้หนี้ ตามเช็ค พินาศ ซึ่ง เป็น หนี้ เดิม ระบุไป มูลหนี้ ที่ จำเลย ออกเช็คพินาศ จึง สิ้น ผล ผูกพัน แม้ สัญญา ชำระหนี้ แทน ตาม เอกสาร หมายเลข 1จะมี เงื่อนไข ว่า โจทก์ จะ ถอนฟ้อง คดีอาญา เมื่อ เช็ค ทั้ง 3 ฉบับเรียกเก็บเงิน ได้ แล้ว ก็ เป็น เงื่อนไข ที่ เกี่ยวกับการ ถอนฟ้องอันเป็น เหตุ หนึ่ง ที่ ทำให้ สิทธิ นำ คดีอาญา มา ฟ้อง ระบุ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 เท่านั้น หา มีผลทำให้ การ ตกลง ดังกล่าว ไม่เป็น การ แปลงหนี้ใหม่ไป ไม่ ดังนั้นคดีอาญา จึง เลิกกัน ตาม พระราชบัญญัติ ว่าด้วย ความผิด อัน เกิดจากการ ใช้ เช็ค พ.ศ. 2534 มาตรา 7 สิทธิ นำ คดีอาญา มา ฟ้อง ของ โจทก์จึง ระบุไป ตาม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39(3) ทั้งนี้ตาม นัย คำพิพากษา ศาลฎีกา ที่ 5315/2537 ระหว่างนาง สุพัตรา รุ่งทิวากรกิจ โจทก์ นาย ยรรยง พิมพิรัตน์ จำเลย ที่ ศาลอุทธรณ์ พิพากษา มา นั้น เป็น การ ไม่ชอบ ฎีกา จำเลย ข้อ นี้ ฟังขึ้นคดี ไม่จำต้อง วินิจฉัย ฎีกา ของ จำเลย ต่อไป ว่าการ กระทำ ของ จำเลยเป็น ความผิด ใน ทางอาญา หรือไม่ " พิพากษากลับ ให้ บังคับคดี ตาม คำพิพากษา ศาลชั้นต้น

องค์คณะ

ปรีชา เฉลิมวณิชย์ · ธีระจิต ไชยาคำ · สถิตย์ สิทธิลักษณ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/1724/2539>